

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

320

Vragen van de leden **Palland**, **Amhaouch** en **Peters** (allen CDA) aan de Minister van Justitie en Veiligheid en de Staatssecretarissen van Economische Zaken en Klimaat en van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over *het bericht «Kloosters kijken nog steeds uit naar coronasteun»* (ingezonden 17 augustus 2021).

Antwoord van Minister **Blok** (Economische Zaken en Klimaat), mede namens de Ministers van Justitie en Veiligheid en van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (ontvangen 14 oktober 2021). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2021–2022, nr. 7.

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht «Kloosters kijken nog steeds uit naar coronasteun»?¹

Antwoord 1

Ja

Vraag 2

(H)erkent u dat kloosters, maar ook kerken, moskeeën en andere religieuze instituten, tot dusver weinig tot geen aanspraak hebben kunnen maken op coronasteun? Welke signalen hebben u hierover bereikt?

Antwoord 2

Bij het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat zijn er, na de eerder gestelde vragen², geen signalen binnengekomen dat religieuze instituten geen aanspraak kunnen maken op de Tegemoetkoming Vaste Lasten (TVL). Deze groep valt ook niet in het bijzonder op tussen de klanten die contact opnemen met de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) voor de TVL. RVO heeft nogmaals contact opgenomen met de Conferentie Nederlandse Religieuzen (KNR) en heeft een vast aanspreekpunt in het leven geroepen voor leden van de koepelorganisatie en andere religieuze instituten. Vanuit de Ministeries J&V en SZW wordt er regelmatig gesproken met religieuze gemeenschappen en organisaties. Bij deze ministeries zijn signalen

¹ Nederlands Dagblad, 24 juli 2021 (<https://www.nd.nl/geloof/geloof/1053255/kloosters-kijken-nog-steds-uit-naar-coronasteun-blijkbaar-moet>)

² Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2020–2021, nr. 2896

ontvangen dat dat inkomsten zijn teruggevallen als gevolg van de coronamaatregelen. SZW heeft naar aanleiding van deze signalen contact gehad met een aantal religieuze koepels over de toegang tot de steunmaatregelen.

Vraag 3

Welke acties hebt u ondernomen om dit probleem te onderzoeken en op te lossen, nadat wij hierover al eerder bij u aan de bel trokken (Aanhangsel Handelingen II, vergaderjaar 2020–2021, nr. 2896).

Antwoord 3

Het kabinet beseft dat de beperkingen van de coronamaatregelen, met als doel het COVID-19-virus in te perken, brede maatschappelijke gevolgen hebben. Veel instellingen, waaronder religieuze organisaties, zijn hier hard door geraakt en ondervinden daar ook financiële gevolgen van. In eerdere antwoorden op twee sets vragen³ hebben wij aangegeven dat religieuze organisaties net als een uiteenlopende groep werkgevers en ondernemers een beroep kunnen doen op de bestaande regelingen, zoals de Noodmaatregel Overbrugging Werkgelegenheid (NOW), Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) en de TVL, mits ze aan de voorwaarden voldeden.

Er hebben twee gesprekken met de KNR plaatsgevonden, eenmaal met het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) en eenmaal met RVO. RVO heeft toen ondersteuning verleend bij het indienen van de aanvragen. Ook heeft het Ministerie van SZW, na signalen te hebben ontvangen vanuit het Ministerie van J&V, gesprekken gevoerd met een aantal andere religieuze koepels. Het Ministerie van SZW heeft toen ondersteuning verleend bij het in kaart brengen van de steunmaatregelen waar de religieuze organisaties aanspraak op zouden kunnen maken.

Vraag 4

Kunt u aangeven hoeveel en welke religieuze instituten in Nederland, zoals kloosters, kerken en moskeeën, in aanmerking zijn gekomen voor de Noodmaatregel Overbrugging Werkgelegenheid (NOW) en de Tegemoetkoming Vaste Lasten (TVL) en voor welke bedragen?

Antwoord 4

TVL: Religieuze instellingen

Aantal aanvragen	Afgewezen of ingetrokken	Toegekend	In behandeling	Bedrag toegekend
79	6	66	7	€ 1.001.482

Welke bedrijven en instituten gebruik hebben gemaakt van de NOW is inzichtelijk gemaakt in de door UWV openbaar gemaakte NOW-registers⁴. Voor de NOW is niet afzonderlijk geregistreerd of religieuze instellingen gebruik hebben gemaakt van de NOW. Daarom is het niet mogelijk om dit uit te splitsen en hier een overzicht van te verstrekken.

Vraag 5

Wat zijn de voornaamste redenen waarom religieuze instituten ondanks financiële nood ten gevolge van corona en een beroep op het steunpakket geen steun ontvangen? In hoeverre spelen de organisatiestructuur en het gebruik maken van «eigen arbeid» hierbij een rol?

Antwoord 5

De COVID-19-regelingen en -subsidies gelden voor een uiteenlopende groep werkgevers en ondernemers en zijn vanwege de omvang en gewenste tijdigheid generiek van aard. Net als elk andere organisatie kunnen religieuze instituten een beroep doen op de bestaande regelingen zoals de NOW en

³ Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2020–2021, nr. 543; Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2020–2021, nr. 2896

⁴ UWV-documenten | UWV | Over UWV

TVL, zolang ze aan de voorwaarden voldoen. In de TVL en NOW speelt de organisatiestructuur geen rol.

Voor de NOW is het van belang dat er sprake is van een minimale omzetting van 20% en dat er werknemers zijn die sociaalverzekeringsloon (SV-loon) ontvangen. Voor de SV-loongegevens wordt de Polisadministratie van UWV gehanteerd. Religieuze instellingen zonder werknemers met sociaal verzekeringsloon (SV-loon) komen niet in aanmerking voor de NOW.

Vraag 6

Waarom is er niet voor gekozen religieuze instituten op eenzelfde wijze te ondersteunen als wijk- en buurthuizen of sportverenigingen?

Antwoord 6

De religieuze instituten worden op eenzelfde wijze ondersteund als wijk- en buurthuizen of sportverenigingen. Zowel religieuze instituten als wijk- en buurthuizen of sportverenigingen hebben toegang tot de TVL, mits ze aan de voorwaarden van de TVL voldoen. 79 religieuze instituten hebben de TVL aangevraagd en 66 religieuze instituten hebben deze aanvraag ook toegekend gekregen. Zeven TVL-aanvragen van religieuze instituten zijn nog in behandeling.

Voor de NOW sluit dit aan bij het antwoord op vraag 5. Er wordt voor de NOW geen onderscheid gemaakt tussen verschillende sectoren. Elke werkgever die voldoet aan voorwaarden kon (voor de zesde aanvraagperiode kan dit tot en met eind september 2021) een NOW-aanvraag indienen.

Vraag 7

Hoe verlopen de contacten met vertegenwoordigers van religieuze instituten? Klopt het dat niet met de koepelorganisatie over bovengenoemde problematiek is gesproken? Bent u bereid een dergelijk gesprek alsnog zo snel mogelijk te initiëren en de Kamer hierover terug te koppelen?

Antwoord 7

De Minister van J&V heeft vanuit zijn functie als Minister voor eredienst namens het kabinet regelmatig contact met vertegenwoordigers van religieuze koepelorganisaties. Daarnaast wordt door het Ministerie van SZW, waar het samenleven betreft, regelmatig gesproken met vertegenwoordigers van religieuze (koepel)organisaties. Zoals bij vraag 3 aangegeven, zijn er sinds het begin van de COVID-19-pandemie signalen ontvangen over het wegvallen van inkomsten door corona en is vanuit het Ministerie van SZW contact geweest met een aantal andere religieuze koepelorganisaties over de steunmaatregelen. Ook RVO en EZK hebben contact gehad met de koepelorganisatie KNR over de problematiek met betrekking tot de TVL.

Vraag 8

Deelt u de mening dat religieuze instituten een belangrijke, unieke rol in onze samenleving vervullen? Ziet u ook hun kwetsbare positie als gevolg van teruglopende en/of veranderende inkomstenbronnen, versterkt/versneld door de coronacrisis? Hoe wordt met religieuze instituten meegedacht over hoe zij hun organisaties toekomstbestendig kunnen maken, zodat zij de rol kunnen blijven spelen die ze nu hebben? Welke ideeën hebt u daar zelf bij?

Antwoord 8

Vanwege hun focus op de maatschappij en hun centrale rol in het leven van veel Nederlanders nemen religieuze instituten een bijzondere positie in. Religieuze instituten kunnen een belangrijke rol spelen bij het aanpakken van maatschappelijke vraagstukken op het terrein van sociale cohesie, maar ook op andere terreinen zoals eenzaamheid, opvang en zorg. Op veel plekken in Nederland is op heel creatieve manieren geprobeerd alternatieve invulling te geven aan de maatschappelijke functie die religieuze organisaties hebben. Ook bij religieuze organisaties vinden veel creatieve initiatieven plaats om bijvoorbeeld het contact met gelovigen te behouden. Het kabinet heeft blijvend oog voor de impact van de crisis en de beperkende maatregelen.